

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: CHOROBY WEWNĘTRZNE - GASTROENTEROLOGIA

Nazwa przedmiotu w języku angielskim: INTERNAL MEDICINE - GASTROENTEROLOGY

Kierunek studiów (jeśli dotyczy): lekarski

Specjalność (jeśli dotyczy): n/d

Poziom i forma studiów: I / II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna*

Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy / ~~wybieralny~~ / ogólnouczelniany *

Kod przedmiotu:

Grupa kursów: TAK / ~~NIE~~*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15	15			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	50				
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	2				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	1,0				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	1,4				

*niepotrzebne skreślić

Forma ćwiczeń - przy łóżku pacjenta 15h

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii, patomorfologii, patofizjologii.
2. Umiejętność przeprowadzenia właściwego badania podmiotowego i przedmiotowego – wywiad i badanie fizykalne.
3. Umiejętność interpretacji podstawowych badań laboratoryjnych i obrazowych.
4. Umiejętność pracy zespołowej i korzystania z materiałów źródłowych.

CELE PRZEDMIOTU

1. Przygotowanie studenta do diagnozowania, leczenia i profilaktyki chorób układu pokarmowego zgodnie z obowiązującymi standardami i najnowszą wiedzą medyczną.
2. Kształtowanie postaw etycznych zgodnych z Kodeksem Etyki Lekarskiej, otwartych na potrzeby pacjentów i ich rodzin.
3. Kształtowanie otwartej postawy na zdobywanie wiedzy medycznej, wdrożenie do ciągłego samokształcenia, umiejętności pogłębiania wiedzy i umiejętności medycznych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. **W.1.2** objawy i przebieg chorób;
2. **W.1.3** sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych;
3. **E.W1** zasady karmienia naturalnego, żywienia dziecka zdrowego i zapobiegania otyłości oraz modyfikacje żywieniowe wynikające z chorób;
4. **E.W7** uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań:
  1. chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego (pierwotnego i wtórnego), nadciśnienia płucnego;
  2. chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy, rozstrzeni oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, gruźlicy, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego;
  3. chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, nowotworów układu pokarmowego;
  4. chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy, zespołu

- metabolicznego, otyłości, dyslipidemii i hipoglikemii, nowotworów jajników, jąder i tarczycy, nowotworów neuroendokrynnych;
5. chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrego uszkodzenia nerek i przewlekłej choroby nerek we wszystkich stadiach oraz ich powikłań, chorób kłębuszków nerkowych (pierwotnych i wtórnych, w tym nefropatii cukrzycowej i chorób układowych) i chorób śródmiąższowych nerek, nadciśnienia nerkopochodnego, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego (górnego i dolnego odcinka), chorób nerek w okresie ciąży, nowotworów układu moczowego – nowotworów nerek, pęcherza moczowego, gruczołu krokowego;
  6. chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, szkodliwych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów;
  7. chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej (reumatoidalnego zapalenia stawów, wczesnego zapalenia stawów, toczenia rumieniowatego układowego, zespołu Sjögrena, sarkoidozy, twardziny układowej, idiopatycznych miozycji zapalnych), spondyloartropatii, krystalopatii, rumienia guzowatego, zapaleń stawów związanych z czynnikami infekcyjnymi, zapaleń naczyń oraz niezapalnych chorób stawów i kości (choroby zwyrodnieniowej, reumatyzmu tkanek miękkich, osteoporozy, fibromialgii), mięsaków tkanek miękkich i kości;
  8. chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego;
  9. zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych (stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy);
5. **E.W32** zasady postępowania w przypadku podejrzenia i wykrycia choroby zakaźnej;
  6. **E.W38** zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach;
  7. **C.W40** przyczyny i konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego niedostatecznego i nadmiernego spożywania pokarmów i stosowania niebilansowanej diety oraz zaburzenia trawienia i wchłaniania

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

1. **E.U1.** zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;
2. **E.U3.** zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));
3. **E.U7.** przeprowadzić badanie psychiatryczne pacjenta oraz ocenić jego stan psychiczny;
4. **E.U9.** rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:
  - 1) gorączka;
  - 2) osłabienie;

- 3) utrata apetytu;
  - 4) utrata masy ciała;
  - 5) wstrząs;
  - 6) zatrzymanie akcji serca;
  - 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie;
  - 8) obrzęk;
  - 9) wysypka;
  - 10) kaszel i odkrztuszanie;
  - 11) krwioplucie;
  - 12) duszność;
  - 13) wydzielina z nosa i ucha;
  - 14) ból w klatce piersiowej;
  - 15) kołatanie serca;
  - 16) sinica;
  - 17) nudności i wymioty;
  - 18) zaburzenia połykania;
  - 19) ból brzucha;
  - 20) obecność krwi w stolcu;
  - 21) zaparcie i biegunka;
  - 22) żółtaczką;
  - 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej;
  - 24) niedokrwistość;
  - 25) limfadenopatia;
  - 26) zaburzenia oddawania moczu;
  - 27) krwimocz i białkomocz;
  - 28) zaburzenia miesiączkowania;
5. **E.U10.** rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dzieci, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak:
- 1) gorączka;
  - 2) kaszel i odkrztuszanie;
  - 3) duszność;
  - 4) wydzielina z nosa i ucha;
  - 5) zaburzenia oddawania moczu;
  - 6) wysypka;
  - 7) niedokrwistość;
  - 8) zaburzenia odżywiania;
  - 9) zaburzenia wzrastania;
  - 10) drgawki i zaburzenia świadomości;
  - 11) kołatanie serca;
  - 12) omdlenie;
  - 13) bóle kostno-stawowe;
  - 14) obrzęki;
  - 15) limfadenopatia;
  - 16) ból brzucha;
  - 17) zaparcie i biegunka;
  - 18) obecność krwi w stolcu;
  - 19) odwodnienie;
  - 20) żółtaczką;
  - 21) sinica;

- 22) ból głowy;
- 23) zespół czerwonego oka;
- 6. **E.U11.** rozpoznawać objawy ryzykownego i szkodliwego używania alkoholu oraz problemowego używania innych substancji psychoaktywnych, objawy uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i proponować prawidłowe postępowanie terapeutyczne oraz medyczne;
- 7. **E.U12.** rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych;
- 8. **E.U18.** prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;
- 9. **E.U19.** planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i dostarczonej dokumentacji medycznej;
- 10. **E.U20.** udzielać świadczeń zdrowotnych z użyciem dostępnych systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wykorzystywanych w ochronie zdrowia;
- 11. **E.U21.** prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb;
- 12. **E.U23.** prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 13. **E.U26.** podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta;
- 14. **E.U27.** komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności;
- 15. **E.U28.** identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1. **K.1.2** kierowania się dobrem pacjenta;
- 2. **K.1.4** podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
- 3. **K.1.7** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
- 4. **K.1.8** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
- 5. **K.1.9** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
- 6. **K.1.11** przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wyk 1	Nieswoiste choroby zapalne jelit i inne choroby górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego	4
Wyk 2	Choroby wątroby, dróg żółciowych i trzustki	6
Wyk 3	Podstawy leczenia żywieniowego, dojelitowego i pozajelitowego i zaburzenia wchłaniania	2
Wyk 4	Diagnostyka endoskopowa i ultrasonograficzna	1
Wyk 5	Zaburzenia motoryki przewodu pokarmowego i choroby czynnościowe	2
	Suma godzin	15

Forma zajęć – ćwiczenia - zajęcia przy łóżku pacjenta (PŁP)		Liczba godzin
Ćw1	Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta	2
Ćw2	Zaplanowanie badań laboratoryjnych, obrazowych i endoskopowych	2
Ćw3	Interpretacja badań laboratoryjnych, obradowych i endoskopowych	6
Ćw4	Zaproponowanie stosownej do rozpoznania farmakoterapii i postępowania dietetycznego	3
Ćw5	Przeprowadzanie rozmowy z pacjentem i rodziną o stanie zdrowia, proponowanej terapii i dalszym postępowaniu	2
	Suma godzin	15

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład użyciu technik audiowizualnych.

N2 Uczestnictwo i samodzielne wykonaniu badania ultrasonograficznego jamy brzusznej.

N3 Obserwacja badań endoskopowych i biopsji wykonywanych przez specjalistów wraz z interpretacją badania.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	W.1.2, W.1.3, E.W1, E.W9, E.W7, E.W32, E.W.38, E.W40, E.U1, E.U3, E.U9, E.U7, E.U10, E.U11, E.U12, E.U18, E.U19, E.U20, E.U21, E.U23, E.U26, E.U27, E.U28, K.1.2, K.1.4, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.11	Ustne sprawdzenie wiedzy studenta i jego przygotowanie do zajęć

F2	W.1.2, W.1.3, E.W1, E.W9, E.W7, E.W32, E.W.38, E.W40, E.U1, E.U3, E.U9, E.U7, E.U10, E.U11, E.U12, E.U18, E.U19, E.U20, E.U21, E.U23, E.U26, E.U27, E.U28, K.1.2, K.1.4, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.11	Test otwarty po odbyciu Lab3.
F3	Sprawdzenie wszystkich elementów wiedzy, kompetencji i umiejętności objętych sylabusem	Przykładowe sprawdzenie umiejętności odczytu i interpretacji badań laboratoryjnych, obrazowych i endoskopowych po Lab4.
P Kolokwium podsumowujące obejmujące materiał objęty kursem i kontrola arkuszy obserwacji prowadzonych przez studentów		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. *Gastroenterologia*, tom I, II – Wielka Interna, Andrzej Dąbrowski, Wydawca: Medical Tribune Polska, 2019

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. *Gastroenterologia - Przewodnik ekspertów Mount Sinai*, Bruce E. Sands, Czelej, 2018

2. *Gastroenterologia, hepatologia i endoskopia*, Norton J. Greenberger, Czelej, 2013

Opiekun przedmiotu: dr n. med. Konrad Leśniakowski, e-mail: konradlesniakowski@op.pl i klesniakowski@szpital.wroc.pl